

0722 531 385

718 885 4929

השבוע בקו

פרגל יום אידם: מדינת ישראל, מדינת ישראל, מדינת ישראל... אתה הנחיה החדשה יחיאלי מילך ברייער שליטא בשלחה 9

תורה

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

פרשת תזריע מצודע תשפ"א / גליון קנ"ה

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט ספד"ק כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	סב
שני	סג
שלישי	סד
רביעי	סה
חמישי	סו

דוח אפנו

על ידי ההכרה ברום מעלת מעשינו שכל הבריאה תלוי בנו, לא נבוא ח"ו לידי עבירה

המדרש בריש פרשתינו מביא על הפסוק אחר וקדם צרתני, זכה אומרים לו אתה קידמת למעשה בראשית לא זכה אומרים לו יתוש קדמך, ויש לבאר הרי האמת הוא שהאדם נברא באחרונה אחר כל היצורים, ומה זה תלוי אם זכה או לא.

בהקדם מה שיאר הבעש"ט הק' על המשנה (אבות פ"ב מ"א) הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה, דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים. וביאר דמה שיש למעלה בעולמות עליונים הכל הוא ממך, כשאדם זהיר במה שיעניו ורואת ומקיים מצווה בעיניו, הוא ממשיך עיני ה' השגחה עליונה מלמעלה על העולם ברחמים, וכמו"כ באוזן ממשיך קבלת התפילות, ע"כ.

הרי לנו שיש לו לאדם לחיות עם הידיעה על רום ערכו וחשיבותו שבו תלוי העולמות עליונים ותחתונים, וכשעושה רצונו של מקום ומקשר מעשיו לה', אז ממשיך קדושה עליונה כאן בעוה"ז והשפעות טובות בגשמיות, וכשח"ו נמשל ככהמות נדמו שחי בתענוגי עוה"ז והיפך רצון השי"ת, אז ח"ו מחסר הקדושה וההשפעות וגורם חסרונות בעולם.

וכשחי האדם בהכרה זאת ברום ערכו, שאיננו כגויי הארץ שמעשיהם אין נוגע כלום, ולכן חיהם חיים טבעיים ככהמה שקם ואוכל ונהנה וישן, אלא חי שיש לנו נשמה קדושה שבו תלוי כל העולמות וכל ההשפעות, אז אינו בא לידי עבירה. ובמדרש שמואל מפ' דידי פי' שאינו מגיע להגורם להעבירה, שמרחיק עצמו אפי' מהגורמים הידיים.

ולכן נברא האדם בנשמה קדושה ועלתה מחשבתו קודם לכל הבריאה, שהוא החשוב ביותר ושורש כל הבריאה, והגוף נברא האחרון כדי שיוכל להעלות כל הבריאה ולהשפיע לכל הבריאה מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, וזהו זכה אומרים לו אתה קדמת, אבל כשלא זכה אז גרוע מכל החי אשר על פני האדמה, כי הם לכל הפחות חיים כמו השי"ת העמיד אותם.

דבר זה מתגלה בכל פרשת הנגעים, דלפי מעשי האדם תלוי כל השפע, עד שרואים זאת בפגמים בבתים ובבגדים ובגוף האדם, וזהו שכתוב ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחותכם דיהודי יש לו אחיוה בקדושת הארץ, וכתוצאה מכך ע"י פגמי ח"ו גורם חסרון, עד שרואים בפועל נגעים בקירות הבית, ומידה טובה מרובה דמעשיו הטובים, גורם המשכת קדושת הארץ. ובפרט כהיום שרש"ל המינים והאפיקורסים מחללים שם השם ופוגמים בקדושת הארץ, יש לנו להוסיף קדושה להמשיך הקדושה. מקור" דעוה דרעוה תשע"ה: הדעה והדיבור שלי"ד

500 גליונות לזיכוי הרבים
נתנדב ע"י הרה"ר' שמעון דוב ראכמאן שליט"א
לרגל חולדת כתר למזל טוב
מכתב מח' הבעש"ט הק' ותלמידיו י"ע ירושה מכתב רוב נחת
הקדושה וכתב בבית מדרשו ב' בחלה ומנחה

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה דיבורי חסידות

הניצוץ שביסורים

מה בין יסורים לעוון? מה מהותו האמיתית של עונש? והאם שייך נגע צרעת בזמנינו?

את חיותו. זאת אומרת: לא רק שהוא בעצמו שב להשי"ת מכה היסורים, אלא הוא גם גאל והחזיר לשורשו את הניצוץ האלקי, וגילה את אלקותו יתברך ביסורים עצמם.

כנגע נראה - לי

ובלשון קדשו: "רצה לומר כי העונות של האדם הן המייסרים את האדם עצמו, כמו שכתוב 'ותמוגגנו ביד עונינו' וגו'. ופעמים שעי' עונותיו נברא אדם להצר לו עד שנפרע על עונותיו, ואז מוציא הניצוץ מאדם המיצר לו, ואז אין לו שום חיות לזה המיצר ומת ונטל מהעולם, אחר שעשה שליחותו. ופעמים שיוירדני נצוצי נשמתו ע"י פגם עונותיו בדומם, כמו בבית, שאדם שפגם הוא הדר בבית זה להציר לו, ע"י נצוצי נשמתו שיש בעצים ואבנים וחומר שטח הבית מנצוצי נשמתו שירדו שם, עד שהאדם שם בבית שב בתשובה, והחזיר והעלה נצוצי נשמתו אל שורשו, מן הדומם אל בחינת האדם חי מדבר. וזה נקרא תשובה - ששב אל מקורו, כי הכל הוא נצוצי השכינה, כסוד 'מלכותו בכל משלה', שקשרה וְבָקָה לְשֵׁרָשָׁה אֵל חַיִּי הַחַיִּים".

וממשיך ה'תולדות' ומבאר את הכתובים: "ובזה יובן 'ובא אשר ל'ו' הבית', כי בית זה הוא שייך ל'ו' דוקא, שנצוצי נשמתו שמה, אשר ע"י פגם עונותיו ירדו נצוצי השכינה מן מדרגת חי מדבר אל מדרגת דומם, וע"י הצרות אשר עברו עליו בבית ליסור - 'ושב והגיד לכהן' - שהחזיר האור נצוצי השכינה שהיא חלק נשמתו אל שורשו... וזהו שאמר לכהן 'כנגע נראה ל'י', רוצה לומר, כמו הנגע שנראה ל'י' בעצמי, בפגם נשמתו, הוא בבית שלי כנ"ל. ועל ידי חזרת האור לשורשו שהוא הכהן - נרפא הנגע... כי חיותו הוא מתחמ עון החוטא, ואחר שקיבל עונשו ושב בתשובה, נברר הטוב מן הרע ונשאר רק רע בלי חלק הטוב שהיה חיותו".

הניצוץ שלך

מה זה אומר לנו למעשה? שכשיש לנו יסורים, יש כאן ניצוץ אלקי מעצמנו שהורדנו בגלות. היסורים אינם עונש גרידא, אלא ניצוץ שלנו נמצאים שם בגלות מהשי"ת. עלינו אפוא לעסוק בעבודה כפולה: גם לשוב בתשובה להשי"ת, אבל גם להכיר שהיסורים עצמם אינם אלא אור השי"ת, וכך יחזור גם הניצוץ למקורו.

תאמרו, וכי בדרגה של העלאת ניצוץ אנו? וכי אנו כבר בדרגה שכל רצוננו הוא רק לעשות לו יתברך דירה בתחתונים, לגלות כבודו יתברך בכל מקום?

אבל התשובה על כך היא שהגדש ב'תולדות' לכל אורך הדברים (ויסוד מהבעש"ט נודע) הוא שהניצוץ הוא שלך, כלומר מדובר בך עצמך, בנשמתך כמובן. זאת אומרת שלא מדובר רק בהעלאת ניצוץ אלקי כללי, אלא בהעלאת עצמך - שכמובן אתה אינך אלא ניצוץ אלקי. ועל כך כבר העידו צדיקים עלינו (עיין תניא ספמ"א), שכל אחד יכול לזכות לדרגה פשוטה זו שהוא בעצמו ירצה להיות קודם להשי"ת וגם אם אמנם עדיין אינו בדרגה שירצה את חייהו העליון, להחזיר את כל הניצוץ לתנועתו ולהגלות את יהוה מלך על כל הארץ, אבל לפחות כל יהודי הוא בדרגה שהוא בעצמו - ובכלל זה כל הניצוץ שלו - רוצה להיות מיוחד ודבוק באלקים חיים.

לכל אחד מאיתנו יש במצב כזה או אחר יסורים. קושי, מיצר, מצוקה, צרה, וגם ח"ו גרוע מכן. למה יש לנו יסורים? חז"ל אומרים ש"אין יסורים בלא עוון" - כל היסורים שלנו נובעים כתוצאה מהחטאים. אלא שאפשר להבין זאת בשתי דרכים.

אפשר לחשוב שמהותם של היסורים הם עונש גרידא. חטאת? נעשת. אלא שבהסתכלות זאת, היסורים עצמם אינם מקום של עבודת השי"ת, והם בוודאי לא מגלים את כבודו יתברך. להיפך, הם לכאורה מבטאים את הרע, ההסתר, והריחוק. הנעשה רץ במהירות לחזור לדרך הישרה, כי הוא לא רוצה להיענש, וזה בוודאי נחת רוח להשי"ת. אבל העונש אינו תופס שום מקום בגילוי כבודו יתברך.

אבל ישנה דרך נוספת איך להסתכל על היסורים, והיא ההסתכלות של ספרי החסידות. שמגלים לנו שהיסורים עצמם הם חלק מהתיקון וההתקרבות. הם עצמם מגלים כבודו יתברך, וכשיש לנו הכרה וידיעה זו, הנחת רוח להשי"ת היא כהנה וכהנה, כי גם היסורים הופכים לחלק מגילוי כבוד השי"ת.

יסורים - ניצוץ בגלות

ה'תולדות' בפרשתנו מקשה כיצד שייכת בימינו כל מצות נגע הצרעת וטהרתו. הרי מאחר שהתרי"ג מצוות הם רצון הבורא הנצחי, בהכרח שכל מצוה תהיה שייכת בכל אדם ובכל זמן. כיצד אם כן מתקיימת בימינו מצוה טהרת הנגעים?!

ומתוך, שטהרת הנגעים היא עבודת כל היסורים בימינו, וכאן הוא כותב הסתכלות חדשה על מהותם של יסורים ועונשים: העונש נועד להחזיר את הניצוץ שלך להשי"ת.

כידוע, עבודתו של כל יהודי בעולם, היא העלאת הניצוץ של נשמתו האלקית שפזורים בכל מקום ומצב וזמן שהוא נתקל בו בעולם. אלו ניצוץ אלקות שנמצאים בהסתר, ותפקידה של כל נשמה הוא להעלות את הניצוץ שלה - היינו להסיר מהם את מכסה ההסתר, לגלות כי אין בהם עוד מלבדו יתברך, ובכך להחזירם ולקשרם למקורם העליון. לכן היהודי בכל מיני מצבים מקומות ומשיכות בעולם, כאשר כל מצב כזה הוא עוד ניצוץ אלקי מנשמתו האלקית - שמחכה שיעלה אותו. כלשון קדשו של ה'תולדות': "והאדם צריך להעלות נצוצי נשמתו הן ע"י אכילתו או תורתו ותפלתו, עד שיברר כל נצוצי שלו - אשר זה הוא הכלית בריאת האדם וסוד מספר ימיו, כמו שכתוב 'ומדת ימי כן היא', כי כמו שצריך לתקן ולהעלות הניצוץ במספר הימים, כך ניתן לו שני חייו".

אלא שישנם ניצוץ, שהם לא רק מחכים להעלאה מצד עצמם, אלא ח"ו עוד הפלנו אותם למצולות על ידי החטאים. ניצוץ אלו, קשה להם עוד יותר להיפדות, כי הם נמצאים בעולמות הרע. כיצד אם כן יחזרו אותם ניצוץ לשורשם? או אז הם הופכים ליסורים! הניצוץ הופך לקושי. זאת אומרת שאם יש לנו איזה עוד מצוקה ח"ו, זה ניצוץ אלקי של נשמתנו שלנו שמשווע להיפדותו, ואז, כשמכח היסורים האדם חוזר בתשובה להשי"ת, הוא מחזיר את הניצוץ האלקי לשורשו, הוא מקשר אותו להשי"ת - וממילא וסר הנגע, כי הניצוץ חוזר לשורשו והרע אין לו מציאות לעצמו, אז כשהניצוץ מתעלה, הוא מאבד

שטאלצקייט

מה בין ארי לנמר? ומה בין עז פנים לעז כנמר? והאם עזות היא מידה מגונה או קדושה? העזות שבסעף הראשון שבשולחן ערוך

כל העולה על רוחו, וכגון אחד הניגש לחפציו של השני בפניו ומחטט בהם כרצונו, או נכנס לביתו של השני ומתנהג ומתנהל כנגד רוחו של בעל הבית, זה הוא מחוצף ועז פנים.

אברהם יצחק: הגדרת לי שני סוגים קיצוניים מאוד אחד מן השני, אחד צדיק תמים המקיים את מצוות ה' בשלימות, ולעמיתו מחוצף גדול חזק פנים, בכלל נישט קיין מענטש... ולפי דבריך בשניהם יש את מדת העזות, רק שיש עזות דקדושה ויש עזות שלילית?

משפיע: כשתעיין הטיב תראה, ששניהם אינם מתייחסים לסובב אותם, ובעוד שברוך כלל מתייחס ומתרגש האדם ממש חושבים עליו ואיך מתנהגים אלו שסביבו, ורוצים להיות מקובלים ונחשבים בעיני הבריות, באים אלו עם 'מדת העזות' שהיא חזק וכוזח וכוזח בנחישות לעשות רק כפי שהם מבינים ורוצים לעשות, מבלי לייחס חשיבות ומקום לדעתם ומחשבתם של הבריות. אלא שבצד הקדושה הדבר אמור רק בלבו של האדם עצמו, הוא אינו נכנס לתחומו של חבירו, אלא שלא נותן רשות לדעתם של הבריות לשלוט עליו, ועומד בדעתו ורצונו לבלי להתפעל כלל ממחשבת הבריות. ואילו המחוצף והעז פנים נכנס לתחומו של חבירו, או מבטל את סובביו בפניהם ממש, ואינו נכנע לפני מי שגדול ממנו באמת.

המלעיגים שבקרנך

אברהם יצחק: גאר גוט, אני שומע ביאור נפלא בדברי המשנה בהבדל בין עז כנמר לעז פנים ההולך לגיהנם, אבל מה זה נוגע אלי באופן אישי להרגשות הבלבול העולים בקרבי? הרי כוונתך לומר לי לסגל לעצמי את מדת העזות דקדושה, והרי אני לא נמצא כלל בחברת קלי דעת המלעיגים על עבודתי, אדרבא אני נמצא בסביבה של עובדי ה' חסידים ואנשי מעשה, אנשים מורמים ממני הרבה, שלא רק שאינם מזלזלים בעבודת ה', אלא אדרבא עובדים את ה' הרבה יותר ממני... מה שייך כאן להשתמש במדת העזות דקדושה?

משפיע: אם תתבונן תראה שהסתכלותך בעבודתם של אחרים מביאה בלבך רפיון והרגשת ביטול של עצמך על עבודתך, ונמצא שהמחשבות שלך בעצמך הן המה המלעיגות עליך, והן המה המבטלים ומחלישים את דעתך באמרם שעבודתך איננה חשובה, וכלפי כל אלו המחשבות וההרגשות אמר התנא 'הוי עז כנמר' והעתיקו הטור בריש ספרו, ובכך פתח גם רבינו הבית יוסף את השולחן ערוך 'שלא יבוש בפני המלעיגים עליו' שפירוש צדיקים שהכוונה גם על המלעיגים הקטנים שיש לכל אחד בלבו, הבז ומבטל את עבודתו, וצריך לעמוד נגדו בעזות ותקיפות.

אברהם יצחק: אבל הרי אני רואה בחוש שחבירי מתעלים ומתרוממים בעבודתם הרבה יותר ממני?

משפיע: כל זה טוב מאוד כלפי הסתכלותך החיובית עליהם בעצמם, אבל במה שנוגע כלפי עצמך - הרי אם החלטת בדעתך סוג של עבודות או סוג של לימוד - כמובן בשיקול הדעת הנכון, ובהתייעצות נכונה עם מבוגרים ממך - שוב אין לך לבטל ולזלזל במעשיך ועבודותיך, אל תשוב להסתכל לאחור, ואל תבטל את ההחלטות והקבלות, וחוק עצמך בנחישות ותקיפות לבלתי לסור ולעזוב את יקרת עבודתך. ועזות זו נחוצה ממש כמו העזות הנחוצה כלפי קלי הדעת ואנשי ההמון, והיא היסוד הראשון של עבודת ה', שלא להתפעל ולהתרגש מכל לעז ולזלזל, ולהיות תקיף וחזק כחלמיש.

אברהם יצחק: ב"ה החיית את ליבי, ואני מרגיש שנגעת בנקודה הנכונה, אבל אני רואה שכבר מאוחר, ומקווה אני להמשיך וללכת עניין זה בהזדמנות אחרת אם יאפשר לי המשפיע.

משפיע: אדרבא ואקרבא. א גוטע נאכט.

השטאלץ של הנמר

משפיע: אני חושב שעוד לפני שנתחיל לנתח וללכך את המבוכה הזאת, את הבעיות והפתרונות, הייתי מציע לפתוח יחדיו את ספר הטור' אורח חיים בתחילת סימן א', שפותח את דבריו עם המשנה באבות במימרא של יהודה בן תימא 'הוי עז כנמר רץ וכצבי וכו'... כאשר מתבוננים שרבינו הטור שסידר את כל חלקי התורה השייכים לכל יהודי, ומתחיל את חיבורו האדיר - שנהיה חלק ועצם של כלל ישראל - במשנה הזאת, אות היא שההוראה הנלמדת ממשנה זו, היא בסיס ויסוד לכל התורה כולה, ולכל עבודת ה' בכללות.

אברהם יצחק: מה אתה רואה כאן במשנה? ומה הדבר נוגע למצב שלי?

משפיע: רגע רגע, חכה חכה, נלמוד, נעיין, נתבונן, ומיד נראה כמה הדברים נוגעים לכל אחד מאתנו.

הטור התחיל עם משנה זו ומבארה באר הטיב, הבה נתמקד כרגע בחלק של 'עז כנמר' בה התחיל יהודה בן תימא, מה פירוש 'עזות' אין פירושו גבורה - שזו היא מדת האריה - עזות פירושו שעל אף שאינו גיבור איננו מתיירא מאחרים, ועושה את העולה על רוחו בלי להתייחס לכל הסובב אותו, יש בו שטאלצקייט ושטארקייט...

אברהם יצחק: מה כוונתך שהנמר איננו גיבור כאריה? איזה משמעות יש לעזות שלו בלי גבורה?

משפיע: אוה, נקודה זו בדיוק ברצוני להבהיר לך. כאשר חיה עומדת מול חיה הרוצה לטרוף אותה, יש חיות שיש בהם מדת הגבורה, שהמיוחד שבהם הוא האריה שבו בו גבורת הלב יותר מכולם, שמתגבר על כולם, ובכח גבורת לבו הוא מתגבר באמת על כולם. לעומת זאת ה'עזות' היא כשהוא יודע אמנם שהשני חזק ממנו, אבל פשוט לא אכפת לו מזה. הוא לא מתייחס לגבורתו של העומדים למולו, ועושה את שלו בלי שום חשבונות, ועל אף שידע את חולשתו... בקיצור, פשוט א מחוצף... יודע הוא שהשני חשוב ונכבד ממנו, אבל הוא מתחצף כנגדו...

עזות דקדושה ועזות שלילית

אברהם יצחק: אתה מתאר כאן מדה מגונה ממש...

משפיע: נכון מאוד. מדת העזות היא מדה מגונה, והיא ממש המשך דברי יהודה בן תימא עצמו בהמשך המשנה שם 'הוא היה אומר, עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן', שמדגיש כאן התנא את חלק העזות השלילי, ודייקא בנושא העזות היה נחוץ להביא את החלק השלילי שבה, כי לעומת הגבורה הקלות והמירוץ שהם בדרך כלל מדות המשמשות לטוב, מדת העזות לעומתם מסוכנת מאוד אם לא ישתמש בה כראוי... והיא היפך הגמור של מדת הבושה, בה מתייחסים כלל ישראל שעמדו על הר סיני.

ועיקר החילוק בין העזות הטובה לשלילית היא, שהעזות דקדושה ביטול בלבו עצמו של כל המונעים והמלעיגים על עבודתו, ואילו העזות השלילית היא כשהוא פונה לסובבים אותו ומבטלים ומתחצף אליהם. בקיצור, מיין הנהגה כלפי יענעם, ויש את הנהגה כלפיהם.

העזות דקדושה היא האדם המחליט מה שנכון לעשות, ואינו מתייחס כלל למה יאמרו הבריות, ואינו מתרגש ללעגם וביטולם של אנשי ההמון, ולמשל אם הוא מחליט להסיר את הברילן ברחוב ולשמור את עינו בתכלית, אין הוא מתייחס כלל איך מסתכלים עליו, ואף אם יאמרו לו לעזוב עבודתו, הוא ממשיך בשלו כאלו לא היה. לעומת זאת העזות העולית היא כאשר נכנס לתחומו של השני ועושה

משפיע: אוה... א גוטע נאכט. וואס טוהט'צעך עפעס?

אברהם יצחק: ברוך השם. הייתי רוצה ללבן היום עם המשפיע איזה נקודה המעיקה בי, לאחרונה אני נבוכ בה מאוד, אני בעצמי איני יכול לבטא בדיוק מה ואיפא הקושי... אני חושב אולי אתאר כמה דוגמאות שאני נתקע בהם הרבה פעמים, ומזה אני מקווה שיובן מה מהות המועקה...

משפיע: נו, הבה ונשמע.

אברהם יצחק: אני מרגיש שמצב העבודה שלי לא יציב, עבודתי תלויה ומסורה ביד אחרים, לא ברור לי האם אני עושה את הדברים הנכונים, וגם אחרי שהחלטתי על מהלך מסוים מתעוררים אצלי מחשבות אולי הייתי צריך לעשות באופן אחר, וגם אחר העבודות אינני מרגיש סיפוק שעשיתי אותה כראוי...

משפיע: עד עתה אמרת לי הרבה רגשות ומחשבות, הייתי אבל רוצה לשמוע תיאור של מצב, איפה זה תופס אותך? תגיד לי תיאור 'חי' איך ומתי מתעוררים אצלך סוג של מחשבות כאלו...

אברהם יצחק: כשאני חושב על כל מיני דוגמאות, אני חושש אולי אני תופס נקודה צדדית, ואולי אפילו קצת מגוחך, אבל אני רוצה להיות אמיתי עם עצמי ולומר את ההרגשות והמחשבות כמו שהם. למשל, אני מתפלל א גישמאקע שמונה עשרה, פוסע שלש פסיעות לאחורי, ומבחין בכמה חבירים שעדיין עומדים ומתנועעים בהתרפקות הנפש, והם עדיין עמוק באמצע התפלה... ובו ברגע אני מרגיש שאני לגמרי בחוץ... כל הטעם המתוק שהיה לי בעת התפלה נמוג ונפס... ואני עומד ותוהה מה הם עשו שאני לא עשיתי? מה חסר בעבודתי? ולמה לא טוב לי בעבודתי?

משפיע: איך הער. אבל אמור לי אולי עוד דוגמא.

אברהם יצחק: אקח עוד דוגמא. אני קם פארטאגס, מזרז עצמי, מקוה, קאווע, ומתיישב בהתלהבות ללימוד דף גמרא לפני התפלה, וברוך ה' בשעה המובהרת הזאת לערנטזיך גאר פענס אנדערשט... אני לומד בחיות, בהתרומומת ובמתיקות... אבל בו ברגע כשאני סוגר את הגמרא ועייני מבחינות בשני חבירים הלומדים בחברותא אזוי זאפטיג א חסידישע ספר, פתאום אני מרגיש מרוקן לגמרי... כל הדף גמרא שלמדתי מתבטלת לה והיתה כלא כלום כנגד המראה שאני רואה... ואל יחשוב המשפיע שזה בגלל שאני חושב אז שהדבר הנכון ביותר היא לימוד חסידות לפני התפלה, כי אותה ההרגשה ממש היתה לי לפני תקופה קצרה כשהייתי קובע את הזמן של לפני התפלה ללימוד חסידות, ואותה ההרגשה ממש היתה לי כאשר סיימתי וראיתי בחור לומד דף גמרא בנעימות וגישמאקע... אז היה נדמה לי בחוש שגייק ההכנה לתפלה היא דווקא דף גמרא... בקיצור, וואס גייט פאר מיט מיר?

משפיע: אני רוצה לבדוק אם אכן הבנתי אותך לנכון, והייתי אומר לך שלפי איך שאני שומע עתה, אני מתאר לעצמי איך נראית איזה סדר של הכנה לפני יום טוב, אתה רוצה להכין עצמך אל ה'י"ט בספר חסידות, אתה לוקח לידך למשל ספר בני יששכר, אחר שתי דקות אתה מחליט שימה פתאום להתחיל עם בני יששכר? תחילה צריך לימוד טור שולחן ערוך... ולא עוברי שתי דקות אתה חוזר ומחליט אולי מאור עינים על פסח... וכמה רגעים אח"כ שוב קורץ לך הבני יששכר...

אברהם יצחק: לא בדיוק כך, אבל בערך! אפשר לומר שההרגשות כגון אלו עוברים ושוכנים בליבי. עתה לאחר שסידרתי לעצמי כמה דוגמאות אני מבחין שלכאורה המכנה המשותף לכל אלו הוא שאני מאבד את המציאות שלי כלפי אחרים ומחמת אחרים, וכאלו הדעת שלי תלויה ביד אחרים, וזה לוקח לי את הסיפוק והחיות ממה שאני כבר כן עושה.

<p>דרכת הרה"ח ר' שמעון עוזר כר"ד ווייס שליט"א</p> <p>להדגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בבית מדרש המשפיע חתן ותלמידיו י"ד טבת תש"פ</p>	<p>דרכת הרה"ח ר' אברהם יצחק שטעין שליט"א</p> <p>להדגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בבית מדרש המשפיע חתן ותלמידיו י"ד טבת תש"פ</p>	<p>דרכת הרה"ח ר' יואל כר"ק סאמעט שליט"א</p> <p>להדגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בבית מדרש המשפיע חתן ותלמידיו י"ד טבת תש"פ</p>	<p>דרכת הרה"ח ר' אהרן פישמאן שליט"א</p> <p>להדגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בבית מדרש המשפיע חתן ותלמידיו י"ד טבת תש"פ</p>	<p>דרכת הרה"ח ר' יואל אייזנבערג שליט"א</p> <p>להדגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בבית מדרש המשפיע חתן ותלמידיו י"ד טבת תש"פ</p>	<p>דרכת הרה"ח ר' חיים שווארץ שליט"א</p> <p>להדגל הולדת בנו למול טוב</p> <p>בבית מדרש המשפיע חתן ותלמידיו י"ד טבת תש"פ</p>
---	--	---	---	--	---

שבע שבתות

כיצד ממשיכים אור השי"ת לתוך לבושי העולם? היכן אינו שולט השבירה והצמצום של עולם ההסתר? פרק מיוחד בעבודת המידות בימי העומר

א

שבעת המידות שורש כל הבריאה

עומדים אנו בימי הספירה אשר העבודה בימים אלו להיטהר ולהתקדש, ולהמשיך ולגלות אור אלוקותו ית' בכל לבושי העולם.

כי הנה בחג הפסח נתעלו ישראל למעלה מלבושי העולם, ונתפשטו מכל הלבושים, ולכן יש איסור אכילת חמץ שהוא סוד הלבושים של העולם, שנאסרנו ונתפשטנו מהם, ושוב העבודה בימי העומר להמשיך קדושת אלוקותו ית' אף בתוככי לבושי העולם.

וזהו סוד הכתוב "שבע שבתות תמימות תהינה" כי 'שבע' רומז על כלליות לבושי העולם, וכמו שמצינו שכל עניני העולם סובבים סביב מספר שבע, והעבודה בימי הספירה ש"תמימות תהינה" - שיתקדשו כל לבושי העולם ויאיר בהם אור אלוקותו ית'.

ונרחיב הדברים, הנה חזינן שכל עניני העולם סובבים סביב מספר שבע, הן בפרטיות והן בכלליות, הן בבחינת 'עולם' 'שנה' 'נפש'. בריאת העולם היה לשבעה ימים - ששת ימי המעשה ושבת, והן עצמן ענין שבעה ימי השבוע החוזרין חלילה כל ימות עולם, ואף כלליות ימי העולם הן שיתא אלפי שנים שנין דהוי עלמא ואלף השביעי שהוא יום שכולו שבת, ואף ימי שנותינו בהם שבעים שנה, ורוחות העולם הם ששה ועם הנקודה המרכזית הרי הם שבעה, ועד"ז האקלימים והארצות הם שבעה כמו שאמרנו חז"ל, וכמו"כ כללות מספר אומות העולם הם שבעים אומות, וארץ ישראל שהוא השורשי מכל הארצות הוא ארץ ז' אומות.

ושורש כל אלו השביעיים הם משבעת המידות הידועים חג"ת נהי"ם (חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות), כי מידות אלו הם כוחות נפלאים שורשיים שהאציל זכר ויצר ועשה השי"ת, וכוחות אלו הם השורש לכל לבושי העולם, וכל הנבראים כולם הם הצאה מכח אל הפועל מז' כוחות אלו, ולכן יש נבראים שיש בהם יותר התפשטות, כי הם נמשכו ממידת החסד המכונה 'הגדולה', כי ענין מידת החסד הוא התפשטות הטובה, ויש נבראים שיש בהם יותר צמצום וגבורה, כי נמשכו ממידת הגבורה וכן הלאה בשאר המידות, ולכן ז' המידות מכונים בשם "שבעת ימי הבנין" כי בהם ועל ידם נבנה ונתייחד כל בנינו של עולם, וכל עניני העולם הם הצאה אל הפועל מסוד ז' מידות אלו.

אמור מעתה שכל הנבראים כולם, אינם אלא כוחות של השי"ת, ואין להם שום מציאות עצמי, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה 'לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת וגו', מנה שבעת המידות, שהם כלליות כל לבושי העולם וכל הנמצאים בה, ואמר 'לך ה' שכל כולם אינם אלא לך ה', כי כולם נשתלשלו מאור השי"ת, ולכן כל הגדולה והגבורה שיש בעולם אינו אלא גדולתו וגבורתו של הקב"ה, ואין להם מציאות עצמי, כי 'אתה הוא ה' לבדך' 'אתה מחיה את כולם', שהוא ית' מחיה ומהווה את כולם, וכל כולם אינם אלא הארה והתפשטות מאורו ית'.

ב

ה'צמצום' והשבירה במידות

ואף שכן הוא האמת הפשוט, מכל מקום מהנבראים

לפני השי"ת, הרי לא את עצמו לבד הוא מזכה ומזכך, אלא אף על לבושי העולם כולו מזכך עמו, עדי הפוך כל העמים שפה אחד, וכולם מגודלים ועד קטנם יכירו כי ה' אחד ושמו אחד. שכולם קשורים ביחד שמשורש אחד נאצלו.

ד

מצוות "ספירת העומר" לזכך המידות מכח הנשמה

וזהו גופא פנימיות מצוות ספירת העומר "וספרתם לכם ממחרת השבת", כי על ידי יציאת מצרים זכו ישראל למדרגה עצומה, ונתעלו למעלה מכל לבושי העולם בסוד דם פסח ודם מילה, ונתגלה נשמתם בקרבם (מש"א"כ בגלות מצרים היתה נשמתם כנאלמת, וכסוד הכתוב 'נאלמתי זמיה' ולא האירה בהם). ומעת שנגאלו וזכו לבחי' נשמה, חל עליהם החיוב להכניע כל לבושי העולם, ולגלות אף בתוכם את אור השי"ת. ולזה נצטוו "שבע שבועות תמימות תהינה", להביא את ז' המידות לבחי' תמימות ושלמות, לזככם מרעתם הנמצא בהם, עד היותם כסף צרוף בעליל מזוקק שבעתים.

ומאמה"כ 'וספרתם לכם', ירמוז על ההזדככות, וכמבואר בספיק' ש'וספרתם' הוא מלשון 'ספיר ויהלום' שענינו הזדככות והארה, עד שלבושי המידות יזדככו ויאיר אור השי"ת בקרבם, וזהו 'וספרתם לכם' שילכם' נדרש בכל מקום 'לכם' - לכל צרכיכם, והיינו שאף לבושו והצטרכותנו יאירו ויזדככו.

והכתוב אומר 'וספרתם לכם - ממחרת השבת' והרי התורה"ק כלולה מפרד"ס, וירמוז בזה כי הנה שבת הוא בחי' שבע, וממילא 'ממחרת השבת' הוא בחי' שמונה שלמעלה משבע, אשר זהו גופא מדרגת הנשמה כנ"ל, וזה ירמוז הכתוב 'וספרתם לכם' היינו שתזככו עצמכם ומידותיכם, ומבאר הכתוב באיזה כח תוכלו לספור ולהזדכך ע"ז אומר 'ממחרת השבת', ר"ל מכח מדרגת מחרת השבת שזכיתם, שהוא מדרגה השמיני, מדרגת הנשמה, שזכינו ביציאת מצרים סוד דם פסח ודם מילה [הנימול לשמונה], ומכח זה ביכולתנו לגבור על ז' לבושי המידות ולזככם.

ועד"ז הכתוב מסיים "עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום", שאף חג השבועות נקרא 'ממחרת השבת', כי הוא מדרגה השמיני הבא אחר ז' השבועות דספירת העומר הקודמים. וירמוז הכתוב שבכח עבודת וטהרת הספירה, הרי שבחג השבועות שוב נזכה שאף לבושי ז' המידות עצמן, יתעלו ממדרגת הנמוכה בחי' שבע, ואף הם עצמם יחזרו להיות מדרגה שמינית כבחינת הנשמה. וזה שאמה"כ 'תספרו חמישים יום', ואף שאין סופרים רק מ"ט יום, אלא ש"מ"ט הימים יצאו מכלל בחי' מ"ט שהוא בחי' השביעיים, ז' פעמים ז', ששם עדיין הבחינה של מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור, כי שם עדיין נמצא בחי' טומאה, אלא כולם יחזרו ויכללו בבחי' 'יובל', סוד שער החמישים, ששם הוא אחדות הגמור.

מעובד מתוך שיחותיו של המשפיע הגה"ח ר' בן ציון אפל שליט"א

התחתונים נסתר דבר זה, והם מרגישים עצמם לישות ומציאות עצמי. כי המידות מלבישים על אורו ב"ה, ובהם הם מצמצמים ומסתירים את האור, ולא ניכר ונגלה כי הוא אורו של השי"ת, ואפשר לדמות שהלבושים בעצמם מאירים.

וזהו כידוע סוד ה'צמצום', שהשי"ת הסתיר והעלים אורו, עד שהנבראים עצמן - שכל כולם אינם אלא הארה מאורו ית' - מדמים עצמן למציאות נפרדת. ומזה גופא נמשך ענין 'שבירת הכלים' המבואר בזה"ק וספרי הקבלה, שעניינם, אשר כלי ולבושי ז' המידות נשברו ונפרדו משרשם הרמתה, ועד שמרגישים עצמן לישות עצמי ומציאות נפרדת, ומזה נמשך ענין מלכות האומות והקליפות שאינם נכנעים בפני מלכות השי"ת, אע"פ שכל מציאותם נמשך מהשי"ת והוא מהווה ומחיה אותם, מ"מ כיון שהאור בא על ידי לבוש, לכן נסתר האור, ויכולים ח"ו להכחיש ולדמות עצמם כמציאות עצמי, שאינו טפל ובטל אל השי"ת.

ומשבעת מידות נפולים אלו, נמשכו ז' העמקין "הכנעני החתי האמורי הפריזי החוי והיבוסוי והגרגשי" אשר מעשיהם מקולקלים משאר האומות (כברשי ויקרא יח, ג), כי אכן הם תוקף ז' לבושי המידות הנפולים, לזה נצטוינו בהן "לא תחיה כל נשמה" לבטל מציאותם וכוחם. וכן כל המידות הרעות הנמצא בלבבות, הם פועל יוצא מז' מידות נפולות אלו. ולזה "עולם" הוא מלשון 'העלם', כי לבושי העולם מעלימים על אור אלוקותו ית'.

ג

בנשמה אין שליטת השבירה

אבל לעומת כל זה, הנה 'נשמה שנתת בי טהורה היא', כי הנשמה מכת באורה ושרשה העליון, וקשורה ומחוברת לשורש ומקור חוצבה. ולזה 'נשמה' אתון 'שמנה', כי מקור חוצבה והתקשרותה הוא בסוד מדרגה השמיני, שלמעלה מז' לבושי העולם, ואינה תחת ז' לבושי העולם, אלא צפה מעליהם, וכשמן [שאף הוא מלשון שמונה] הצף מעל ז' המשקים (-ו) משקים מבלעדי השמן, ועוד משקה שביעי הוא מה שכל המשקים יכולים להתערב יחד ויוצרים ביניהם מין משקה שביעי של תערובות, והוא סוד המלכות שהוא מתערבת כל המידות, ועל כולנה הוא השמן - שהוא מדרגה השמיני - שאינו מתערב עם שום משקה, אלא צף מעליהם.

והנה "אתה נפחת בי", שממקור חוצבה ירדה הנשמה למטה, ונתלכשה בתוך הגוף העכור והחשוך, אשר אחוז ומקושר ביותר בז' לבושי המידות, ויצר לב האדם רע מנעוריו, והולך שובב אחר תאוות לבו ומדותיו האפלים, אבל תפקיד הנשמה, להתגבר על לבושי הגוף, לבררו ולשרו, עד שאף לבושי המידות הגופניים יכנעו אל השי"ת, והגוף עצמו יתבטל אל השי"ת, ויאיר ויתגלה איך ש"לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת וגו' ואתה מחיה את כולם".

וכאשר האדם זוכה ומכניע את לבושי מידותיו וגופו

דשפיה / כללי וחיצו קודש ממאורי החסידות

המונע הגדול ליהודי להתדבק בהשי"ת היא העצבות

מרב הכעש"ט הק' זי"ע

מ'האט נאך גארנישט אנגעוויבן...

פיבל יוצא מהשטיבל העיירה סאסאנוואצא, כובעו העילון שמוט

אנה אבקשך

שאלות והתלבטויות בעבודת השי"ת

איך מתמודדים עם תאוות הממון?

יש"שכר' (פסח, הורחב בעבר במדור 'זיבורי חסידות').

ולכן, כאשר האדם מכיר שהממון הוא רק צורך ולא ערך, הוא קודם כל מרוויח שלושה, ושנית, הוא אינו נופל בכל מיני נפילות ויכול להתעלות הרבה יותר בתורתו ועבודתו יתברך.

ועדיין נשאלת השאלה, הרי הכסף הוא צורך גדול מאוד! גם אם אני מכיר שזה לא ערך, הרי אני מוכרח לעסוק בזה רוב שעות היום. כל הזמן אני מסתובב סביב שאלת הכסף. אולם התשובה היא שאם יודעים שזה רק צורך, אזי גם כשעוסקים בממון, זה בלי תאוה ורדיפה. זה מהו קר ויבש, בלי התרגשות. זה פתרון בעיה, ולא השגת יעד. לא צריך להתרגש גם כשמרוויחים עשרות או מאות אלפי ₪, משום שזה בסך הכל אמצעי כדי להגיע למשהו אחר. אפשר להתרגש כשחורמים את אותם עשרות אלפי ₪ לצדקה ומצויאים אותם לעבודת השי"ת, שזוהו ערך אמיתי - אז שייך להתרגש. אבל להתרגש בעת העסק עם האמצעי! וכי אדם מתרגש פעם בעת שמוריד את האשפה לצפרדע? ההתרגשות היא שהבית נקי, ולא שהוא מוריד אשפה. כל זה הוא העומק בדברי הרה"ק ר' אלעזר מליזענסק ז"ע שמצד אחד אין לזלזל בפכים קטנים, כי זה צורך, אבל מצד אחד לא להעריך את הכסף.

אולם עדיין, גם לאחר כל האמור, ישאל השואל: איך אני מתמודד עם מצב שבו אני חייב עכשיו כסף, להאכיל את התף או להחזיר חוב? הרי זה תופס את כל כולי, וגם אז זה רק צורך, איך אפשר שלא להיסח לגמרי ברדיפת ממון?

והתשובה היא פשוטה: אמונה. במצב כזה (ועדיין לפני שמגיע מצב כזה) שהשי"ת משגיח ומחיה אותי בכל פרט ופרט, ואין אדם נוגע לחבירו כמלאו נימה, ומה שישפיע לי - זה מה שיהיה לי, וההשתדלות אינה אלא אחיזת עינים ולא היא שמכריעה כמה כסף יהיה לי - זה העומק בדברי הרה"ק ר' אלעזר, שרדיפת הממון היא יצרא דעבודה זרה, כי היא כל כולה היפך האמונה. אך כשאתם מתכוונן בהתכווננות זו, שהשי"ת הוא משפיע לי כל פרטה ופרטה ברוב רחמי חסדיו, זה משרה על האדם שלוהו ורגיעה גדולה.

וכאן יש להוסיף נקודה נוספת ביטור מרע: המאור עינים' (ואתחנן) מביא מאמר החכם, שאם האדם לא היה רודף את כספו, הכסף היה רודף אותו! ומבאר הענין, שהיות שתכלית כל הבריאה היא בשביל יהודי, הרי שמטבע הנבראים שהם ירדפו את היהודי לפרנס אותו. אך כשהיהודי חי בלי אמונה, אזי הוא זה שצריך לרדוף אחר הנבראים. והחי יתן אל לבו!

ומכאן ליעשה טוב: מרן הבעש"ט ותלמידיו הק' ז"ע גילה אור חדש בכל המושג של תאוות ממון, והוא שהמשיכה שיש לנו לכסף (כמו המשיכה לכל דבר שבעולם), היא ביסודו לא משיכה נשמית אלא משיכה רוחנית, משום שישנם חלקי נשמה ("ניצוצות") שלנו בדומם צומח חי ומדבר, והם מושכים אותנו אליהם כדי שנעלה אותם להשי"ת. זאת אומרת שכשאנו נמשכים להרוויח שקל, זה לא מדויק שאנחנו נמשכים להרוויח שקל, אלא שיש כאן שקל שמשועו שנגלה בו אלקותו יתברך (מאור עינים, סתות).

וכמו כל הדברים והמקומות והמצבים שאנו נמשכים ונקלעים אליהם, שאינם יש אם ניצוצות שמושכים אותנו לקרבם להשי"ת, כך עובד יותר הוא ענין הממון, שבחיותו נגבה עוד יותר בשרושה, הוא תובע את העלאתו ביתר שאת וביתר עוז. וכשהיהודי ניגש לכסף עם אמונה בהשגחה פרטית כאמור, עם הכרה שהכל זה רק מלכותו יתברך, עם בטחון באב הרחמן - בכך הוא מעלה חלקו נשמתי להשי"ת.

במילים אחרות זאת אומרת שתאוות הממון זו לא חסרון, אלא מעלה שמביאה אותך לתקן ולהעלות את הניצוצות האלקיים. לכן כשמחפשים עיסקה או משרה, אזי לא רק שלא מתחילים על זה כעך רוחני, שכאן בעיסקה או הפרנסה הזאת הוא צריך למצוא ניצוץ אלקי, ולהעלות אותו על ידי האמונה ביעשה טוב.

והדברים אמורים כלפיך, השואל, שעתה עלו ריחיים על צוואריך, אין זה אלא מפני שתפקידו של אדם לאחר חתונתו להביא השראת השכינה בעולם, לגלות כבודו יתברך בכל מקום, ולכן דווקא נופל על הממון על האדם, כדי שיעסוק בהעלאת הניצוצות ועשיית דירה להשי"ת בתחנותיו תחתונים. והדרך לכך היא ביטור מרע' ויעשה טוב' כמבואר. **בהצלחה וסי'!**

שאלה:

התחנתי ב"ה לאחרונה ופתאום נתקלתי במשהו שלא הכרתי לפני כן: כסף. בבהרתי כמובן שלא העסיק אותי כסף, אבל לאט לאט, עכשיו, ככל שאני יותר נכנס לעולם דאגות הפרנסה והריחיים הולכים ומכבידים על צווארי, אני יותר ויותר מתרגש לראות כל שקל... ופתאום אני כבר גם יוצא מוקדם בתפילה, ומוותר על דקות ככולל - אם בתמורה אוכל להרוויח עוד כמה שקלים... בקיצור, תאוות הממון השתלטה עלי.

השאלה היא, איך אני כאברך שמוכרח באיזה שהוא אופן להתעסק עם כסף ולפעמים אמילו להתעסק עם הרבה כסף - איך אני בכל אופן שומר על עצמי מההימנשות לתאוה זו?

תשובה:

רק הקדמה קצרה לגבי עצם העבודה על תאוות הממון: קודם כל יש לדעת ש"ממנו של אדם מעמידו על רגליו", ומבואר בספרי פנימיות שהכוונה, שדווקא ע"י העבודה על תאוות הממון האדם מעמיד את עצמו, ועל ידיה אפשר להגיע למקומות גבוהים מאוד - כמו הרגלים שמוליכים את האדם לכל מקום.

ומה העבודה? מהי גנותה של תאוה זו? עינין באגרת הקודש הודעה של הרה"ק ר' אלעזר מליזענסק ז"ע, שכותב בשם אביו הרה"ק הר"מ ז"ע, שכאשר ביטלו כנסת הגדולה את יצר העבודה זרה, הפך היצר לתאוות הממון, שהוא ממונה לבלבל אנשים במשיכת הממון, שזה "קרוב לעבודה זרה בעוונותינו הרבים". ומבואר בוזהר הקדוש, שהיגידה"ש שר של עשו, שכתוב ויגע בכף ריכיו, היינו בתמכין דאורייתא, היינו שהיה ליצר נגיעה בענין הממון.

ולמעשה, כותב הרה"ק ר' אלעזר, שההתייחסות שלנו לממון אנו לזרמים מאבני עקב, אשר מצד אחד התנהג בוותרנות על הכסף ולא חמד תאוות ממון, ומצד שני חזר על פכים קטנים, היינו שלא בזבו וזלזל בממנום של ישראל. **ועלינו לפצח אם כן:** איך חיים את הסתירה הזאת? מצד אחד לא להתאוות לכסף, ומצד שני לא לזלזל? איך זה שייך?

וקודם כל נבאר מה שייך ליטור מרע: העבודה העיקרית לגבי תאוות הממון היא, להתייחס לכסף כאל צורך ולא כאל ערך. ערך פירושו שלדבר עצמו יש חשיבות, בעוד שצורך פירושו שאני צריך להגיע כאל למשהו אחר, ואילו הדבר הוא רק אמצעי להגיע לאותו דבר. כך הכסף, אמילו במובן הגשמי, אינו ערך כשלעצמו. הוא נועד לקנות ולהשיג בו כל מיני דברים, אבל הוא כשלעצמו אין בו כלום.

איפה טעינו ולמה הפכנו את הכסף מצורך לערך? משום שמאז ילדותנו ועד עתה אנחנו רגילים שרוב הדברים בעולם משיגים רק עם כסף (זה נובע מכך ששורשו של הכסף הוא גבוה מאוד. וראה הלק ביעשה טוב), כך שלכסוף התבלבלנו והתחלנו לחשוב שהכסף בעצמו הוא מה שאנחנו רוצים להשיג. אבל למעשה, אף אחד לא מעוניין להיות ברון רוטשילד שסגור עם הכסף שלו בכספת, וזאת אומרת שאנחנו צריכים להציר לעצמנו שאננם הכסף הוא צורך מאוד גדול בשבילנו, אבל הוא ממש לא ערך.

מה נרויח מכך שנכיר שזה רק צורך? שנפסיק מיד את רדיפת הממון. שהרי החשבון פשוט, שאם הממון הוא רק צורך, וגם במובן הגשמי הוא רק אמצעי לחיים שלווים - כיצד ייתכן לוותר על החיים השלווים למען הממון שהוא רק אמצעי לכך? הרי כשאתם רודף כסף הוא כל העת מוטרד ולחוץ. זאת אומרת שהצורך הפך לערך... והדברים נוקבים עוד יותר מכיוון שהצורך האמיתי של הכסף הוא להביא תורה ועבודה וגמילות חסדים, וכאשר הפכים את הכסף מצורך לערך, ושוקעים ברדיפת הממון, הרי הניצויקים הראשונים הם שיעורי התורה ואריכות התפילה וכן הלאה. והיינו מה שמבואר ב"מאור עינים" (ואתחנן) שמרדיפת הממון נובעת כל נפילות האדם (ומביא משל מבעלי החיים, שהדרך היחידה לצוד אותם היא על ידי שמכניס להם מוון, וכך הם ניצויים ברשת), וכך מבואר ב"בני

במוחו, את המחשבות המציקות שמערפלים את מחשבתו והוא חושב שכשם שערפל זה נמוג והולך לו, כך ימוג ויסורו ממנו כל המחשבות המציקות.

אך לא היא. בעוד שעשן הסיגריה הולך ומתאדה עשן מחשבותיו רק הולך וגובר, הוא חש כמעט חנוק.

'מאה יהודים אנשים על נשיהם וטפם נרצחו ע"י חיילי האס אס באונגרי' מלהטט סביבו כמחול שדים החדשה הטריה שמעו היום במקווה. ריבונו של עולם, למה? על מה ולמה? מהרהר פיבל חזור ורהרה. פיבל מתהלך כמבולבל, הרגשתו קשה עליו ועשתונותו מבלבלות עליו.

פיבל הוא יהודי הונגרי מעודו תמים עם אלקיו ירא וחרד לדברו, אך בתקופה האחרונה הוא מרגיש את עולמו מתנדנד עליו, כספינה בלב ים גועש. השמועות הקשות שהוא שומע במקווה מדי יום בתקופה האחרונה מאז שהנאצים נכנסו. טורפות את שלוות נפשו ומערבבות את מהלכי מחשבתו.

לפתע מבחין פיבל בתנועת אנשים הרוחשת בפניו הרחוב. פיבל מפנה אליהם את צעדיו, לא משנה כל כך מה קורה שם, העיקר להסיח קצת את הרוח.

שתיקה של יראת כבוד שוררת באויר, פיבל נגש אל אחד המצטופפים ומברר על מה ההתקבצות. 'הצדיק הישיש מאושפיצין חתנו של הצאנזער רב זכותו יגן עלינו הגיע היום לעיר סאסאנוואצא, הוא עכשיו עלה לדירה של אחד מחסידיו הרב גליקאן פה בבנין' הוא לוחש לו.

חושיו של פיבל נדרכים. 'באמת?? פה בבנין?'

החלטה סוערת קמה במחשבתו של פיבל. 'אני רוצה עכשיו לדבר עם הצדיק' זה בדיוק מה שאני צריך עכשיו.'

פיבל משליך את הסיגריה מידו. ומתחיל לפלס לו דרך בין המצטופפים בעזרת ידיו השריריות. בזמנים רגילים לא היה פיבל נוהג בצורה נעדרת אנושיות כזו אך עתה עשתונותו הסוערים בבלבול רואים רק דבר אחד ויחיד.

עד מהרה פיבל מוצא עצמו לפני ה"נארט צימער" (חדר המתנה).

הרה"ק הישיש ר' אלעזר מאושפיצין ז"ע ברום שנותיו יושב שקוע בשרעפיו הקדושים ומעלה עשן במקסרת ה'לולקע ציבעך' שלפניו.

פיבל מספיק להבחין בגלגלים הקטנים אשר ברגלי כסאו של הצדיק, יא וכל עוד ר' אלעזר לצאת ולבוא ברגליו. 'רבי קדוש!' מעיר פיבל את הרה"ק משרעפיו. 'יא, מיין קינד' עונה הרה"ק ברכות.

'למדנו רבינו, מה רוצה הקב"ה כביכול מאיתנו? מה פשר הצרות הנוראות שמביא עלינו בתקופה האחרונה? הרי אנחנו מניחים תפילין כל יום ומתפללים שלש פעמים ביום לפניו, אוכלים כשר ושומרים שבת, על מה ולמה ניתכים עלינו כל הצרות הללו?

פיבל ממשך לשפוך את דברי 'מליצותיו' על כלל ישראל, ופתאום אדמו פניו הקדושות של הרה"ק.

הרה"ק קורע עצמו לפתע מכסא גלגליו נגש אל פיבל ההמום ומתחיל להכותו במקסרתו מכות נמרצות..

'נמרוד אינער! יו של קשיות על כביכול! נמרוד, לך תבנה לך מגדל!' פיבל בבערותו מתחיל לברוח בתמהונו מהרה"ק, אך הרה"ק ממשיך לרדוף אחריו: 'נמרוד! ער האט קשיות אויפן אייבערשטן! בוי א לייטער!'

כה רדף אחריו הרה"ק בשארית כוחותיו עד שנפל על הארץ.

בעל האכסניה הרב גליקאן נבהל במהירות לחדרו הקדוש, נגש בחפזה אל הרה"ק להקימו.

'האסטו געזען א טיפש?' פונה אליו הרה"ק בריתחת קדשו. **'איך קוק אריין אין ספר 'אור המאיר', זעה איך אז איך האב נאך קיין איינמאל תפילין נישט געלייגט ווי עס דארף זין צוין, און ער זאגט אז מ'לייגט תפילין...'** (ראית מפש? הריני מעיין ביאור המאיר) אני רואה שעוד לא הנחתו אף פעם תפילין כדבעי, והנה הוא אומר שמניחים תפילין...)

והיה המוסר השכל מהדהד באזני כל הנמצאים, איך שדווקא הצדיק הוא זה שמרגיש שלא עשה כלום, בעוד שהאישי ההמוני מרגיש שהקב"ה כבר חייב לו עודף..

(מקור: שיה זקנים, בשם הרה"ק ר' יוסף גליקאן בני של בעל האכסניה שהיה עדי ראיה בנפחותו במקום.)